

Archieftegenwoordig nummer 0115 - Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde
 Inventarisnummer 18 - Lichtenvoorde - Rekening van de stadsrentmeester
 Periode 1748-1750

Pdf – pagina 2

Stads rekenin-
ge over de jaaren
1748, 1749 en 1750

Pdf – pagina 3

Reekeninge van ontfanghts en
uigtgave door mij ondergeschr.
stadts rentmeester Ambr.
Tongerloo, ontfangen en uijtgee-
ven, beginnende den ontfanghts
met den 1julij 1748 en eijndicht
met den laasten junij 1750

<u>1748</u>	Staadt van ontfanghts Den 28 Junij den kettel accijs ¹ verpaght; paghter Winoldt Berent- sen voor 72 - : - : ²	
	Dito 't wegh gelt ³ verpaght pagh- ter Derck Wassinck voor..... 19 - : - :	
	Dito den 1 september F.C. Huijinck paghter van t poort huijs, soo ver- scheenen is met den 1 september, doet 'sjaarlijx 12 - : - :	
	Den 28 novb ^r 1748 hebbe ick mijn reekeninge gedaen voor het gerichte ende roetmijsters ⁴ en ben daarbij schuldigh gebleeven 233 gulden 11 stuijver 4 penn., dus komt hier in den ontfanghts 233- 11 - 4	
<u>1749</u>	Den 1 Julij den kettelaccijs ver- paght; paghter Winoldt Bernts- en voor 73 - : - : 409 - 11 - 4	

1 ketelaccijs: belasting geheven op het brouwen van bier; ook "braspenningen"

2 72 gulden 0 stuivers 0 penningen; 1 gulden = 20 stuivers = 160 duiten = 320 penningen

3 weggeld: belasting op het gebruik van een weg; tol

4 Lichtenvoorde-stad was in 6 rotten verdeeld; de circa 16 "leden" van elk rot werden rotgezellen genoemd en aan het hoofd van elk rot stond een "rotmeester"

**Archiefteogangsnummer 0115 - Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde
Inventarisnummer 18 - Lichtenvoorde - Rekening van de stadsrentmeester
Periode 1748-1750**

Pdf – pagina 4	
Transport 409 -11 - 4	
<u>1749</u> Den 1 julij het wegh geldt verpaght paghter Conraat Schuurs voor- 18 - : - :	Uit gave van de gemeens ⁵ incomsten begiennende met den 1 julij 1748 en eijndigt met den lasten junij <u>1750</u>
Dito jaars den 1 septemb ^r paghter van't porthuijs F.C. Huijn- inck jaarlijx voor 12 - : - :	<u>1748</u> Den 28 november voor eerst ⁶ de heer No 1 richter G,.L. Schalen voor het examin- eeren van de stadts reekeninge luidt qitansij 6 - 6 - :
<u>1750</u> Den 30 junij den kettelaccijs verpaght; paghter Harmanus Berentsen voor- 68 - : - :	<u>1748</u> Den 4 junij hebben de ceurnoten ⁷ met de rootmeijsters vertert : - 7 - :
Dito 't wegh geldt verpaght; paghter Derck Wassinck voor- 18 - : - :	Den 16 julij van Garrit Hartman 117 voet pepelen plancken tot No 2 vooringe op de klijne bruge, het voet 1 stijver het voet, mackt te samen luidt qitansij 5- 17 - :
Dito het poort huijs verpaght paghter F.C. Huijninck voor12 - : - : 128 - : - : <u>409- 11 - 4</u> .537- 11 - 4	Den 20 septemb ^r bij Harmanus Crosen No 3 gehalt aan nagels en een teerton ⁸ tot de fictorij ⁹ , luidt qitansij1 - 5 - 8
	<u>1749</u> Den 15 febr Garrit ten Ham een gaet toe gemack aan de kline burge daar aan verdient..... : - 4 - :
	Dito Jan Holwegh 6 karre sant is : - 12 - :
	Den 4 mart Willem Bussinck een dagh aan de pompe op de marckt, den suiiger gemaect voor leer, loot, nagels, arbeids- loon en ongel ¹⁰ : - 12 - :
	No 4 Dito een pickton tot ficktorij van Bernt Kunninck, lut qitansij : - 6 - : 15 - 10 - :

5 gemeentelijk, gezamenlijk, van de stad

6 Op 12 februari 1747 was richter F.H.. Stumph in zijn ambt overleden. Als zijn opvolger, ingeval van overlijden of aftreden, was reeds enkele jaren eerder ene Jan Willem Schomaker aangewezen. Schomaker woonde niet in Lichtenvoorde. Hij wees, na het overlijden van Stumph, Hendrick Huijninck aan als zijn waarnemer ("stadhouder"). Op 27 februari 1747 echter benoemde de Vrouwe Van Blankenburg, geboren Gravin van Schwerin, Vrouwe van Lichtenvoorde, Gerhard Lucas Schalen tot nieuwe richter. Dit gaf aanleiding tot een ongewisse situatie, waarbij Schomaker en Schalen beiden pretendeerden richter, ambtman en landschrijver van Lichtenvoorde te zijn, en ook als zodanig optraden. En waarbij, bij afwezigheid van Schomaker, ook nog eens Huijninck en later de Groenlose burgemeester A.H. Bom optrad als stadhouder. Het Hof van Gelderland deed op 27 mei 1747 een (voorlopige) uitspraak, maar dit bracht niet de noodzakelijke duidelijkheid. Dit gaf problemen voor dominee Monhemius en, mede namens de kerkenraad, wendde hij zich daarom in 1750 tot het Hof van Gelderland in Arnhem om een uitspraak te doen. Het Hof bepaalde als voorlopige maatregel dat Schomaker en Schalen om de beurt telkens een half jaar als richter zouden optreden, zolang hun geschil voort zou duren. Bij loting werd Schomaker aangewezen als degene die als eerste het richtersambt gedurende een half jaar zou uitoefenen. Schomaker trok kort daarna de aanwijzing van Huijninck als zijn stadhouder in en benoemde de Groenlose burgemeester Arnold Hendrik Bom tot stadhouder. Pas in april 1751 kwamen Schomaker en Schalen tot een schikking om verdere processen en kosten te vermijden, waarbij Schomaker afstand nam van zijn rechten op het richtersambt ten gunste van Schalen.

7 de keurnoten vormden met de richter het gericht

8 een teerton, pikton of pekton werd geplaatst op een paal en aangestoken als verlichting bij feestelijke gebeurtenissen

9 victorie; Vrede van Aken 1748; einde van de Oostenrijkse Successieoorlog;

10 ongel = vet

Archiefteogangsnummer 0115 - Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde
 Inventarisnummer 18 - Lichtenvoorde - Rekening van de stadsrentmeester
 Periode 1748-1750

Pdf – pagina 5	
Den 3 april heeft Henderick te Waijenborg de luninges gemackt; aan arbiets-loon van Henderick Bruckelder, twee rijen, mackt te samen- : -15 - 8	<u>1749</u> Den 9 aug bij Garrit Jan Manschot een sijger en een sloot ande pompe en het sloot aan de brandt spuite vermackt is te samen luit qitansij 1- 18 - :
10 halve scharpelinge ¹¹ daar aan gebruikt is- : - 5 - :	<u>No 6</u> Den 10 dito 5 palle geset in den Brockbom ¹² is :- 10 - :
Den 7 junij is mijn heer de richter Schalen hier geweest om met de rotmeijsters te spreken over de vijcktoorij, vertert- : - 6 - :	Den 25 Willlem Bussinck aan de pompe alhier op de Marckt gemackt; daar aan verdint:- 15 - :
Den 13 dito door order van de heer richter Schalen en de rotmeijsters ten besten gegeven voor de burgerij over de ficktorij 6 tonne bier is30 - : - :	Den 11 septemb ^r de becke ¹³ gerumt; gegeven ten besten voor de burgerij een tonne bier is 5 - : - : aan jannever en pipen toeback : - 8 - :
Den selven dito drie voer turf tot de ficktorij is te samen 4- 10 - :	In ocktob ^f heeft Jurrien Brans op de schooole het dack verstreken op zijn eijgen kost; des dages 14 stuijver, is in drieen dagen luit qitansij..... 2 - 2 -
Den 16 dito door order van de stadholder Henderickes Huijnck ende rentmeijster Knoll aan die collecte aan de arm kerken uit het gemensgelt betaelt 5 - : - :	<u>No 7</u>
<u>1749</u> Den 1 julij heeft het gerichte ende rotmeijsters den kettel accijs en 't weghgelt verpaght; vertert 1- 19 - :	<u>No 8</u> Den 4 novemb ^r heeft F.C. Huijnck een ½ jaar extra verpondinge ¹⁴ betaelt luit qitansij :- 11 - :
<u>No 5</u> den 3 aug Casper ten Bochse een sloot in de pompe laten draijen daar voor betaet lut qitansij : - 6 - : .43 - 1 - 8	<u>No 9</u> <u>1749</u> twee pont waas soo uijt het poorthuijs gaet luit qitansij 1 - 8 - :
	<u>1750</u> Den 4 mart is Antonij Hummelijck aan de wasse bruge ¹⁵ getimmert voor nagels en arbeidsloon :- 11 - 8 voor plancken die aan die bruge gebruijckt zijn : - 6 - : .13 - 9 - 8

11 nagels/spijkers met een scherpe punt

12 de huidige Broekboomstraat?

13 de beek die aan de oostzijde langs het stadje liep en daar de huidige Dijkstraat en Rentenerstraat kruiste

14 buitengewone (extra) verpondingen

15 wasbruggetje op de bleek: misschien geen brug maar meer een vlonder of plankier waarop men de was deed?

Archieftegangnummer 0115 - Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde
 Inventarisnummer 18 - Lichtenvoorde - Rekening van de stadsrentmeester
 Periode 1748-1750

Pdf – pagina 6	
<p><u>1750</u> Den 11 mart 50 estericken van Zutphen latten koomen in't poort huijs; daar voor en vragt betaelt 1 - 8 - :</p> <p>Dito Jurrien Brans de vloer gemackt; daar aan betaelt - 7 - : een karre sant is - 2 - :</p> <p>Den 2 Junij Derck Harmsen aan de brantspuite 4 schenen¹⁶ 4 bossen 8 halve scharpelinghe, luit qitansij..... - 1 - 4 - :</p> <p>Den 30 dito heeft het gerighte ende rotmeesters de braspenn-en't weghgelt verpacht te samen vertert 2 - 4 - :</p> <p>Den 6 Julij heeft burgmeester Bom¹⁷ de rotmeesters bij malcanderen gehad over de gaudieven; te samen vertert..... 1 - 3 - 8</p> <p>Den 8 dito burgemeester Bom hier geweest en vertert 1 - : - :</p> <p>Dito 2 dagen en 2 nagten turf en tran¹⁸ na het poorthuijs gebraght, is te samen :- 14 - :</p> <p>Den 7 septemb^r hebben de burgerij de beckke gerumt en schoen gemackt; vertert..... 5 - 6 - :</p> <p>Den 10 dito Moses de Joede de glase van't poort huijs vermackt; daar voor betaelt :- 5 - : 13, -13 - 8</p>	<p><u>1750</u> Den 2 novb^r heeft F.C. Huijninck <u>No 11</u> de eijgenaers verpondinge een ½ jaar extra betaelt, luit qitansij :- 11- :</p> <p>Den 16 dito aan de brugge bij Megtelts huijs de luningh weer op gerigt en een plancke in den Dick op de brugge van vijf voet; is voor arbeidsloon, nagels, plancke te samen - : - 14 - :</p> <p>Den 18 dito hebbe ick Tongerlo <u>No 12</u> 2 pondt was uijt het poort huijs betaelt; Luit qitansie 1 - 8 - :</p> <p>Den 27 novembr heeft het gerighte en de rotmeijsters mijn reekeninge afgehoort; te samen vertert 1 - 18 - :</p> <p>Winoldt Berentsen heeft de slange van de brandt spuite gesmeert en voor sijn; Luit qitansij is in drie jaaren <u>1748</u>, <u>1749</u>, <u>1750</u> te samen 1 -10 - :</p> <p>Nogh koomt mij voor mijn salaris als staadts rentmeester ijder jaar 2 ducaton¹⁹ is in drie jaaren ad <u>18 -18</u> - : .. <u>24 -19</u> - :</p> <p>Naar dat dese voorstaande rekeninge door den heer officier wel distincteljk was geaccort ^{geexamineert} en op heeden in judicio²⁰ distincteljk was geexami-</p>

16 beslag van het rad, velg

17 Arnold Hendrik Bom, burgemeester van Groenlo, in de hoedanigheid van waarnemend richter ("stadhouder") van Lichtenvoorde

18 traanolie voor verlichting

19 zilveren munt ter waarde van 63 stuivers

20 in judicio = door het gerecht, gerechtelijk

Archiefteogangsnummer 0115 - Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde
Inventarisnummer 18 - Lichtenvoorde - Rekening van de stadsrentmeester
Periode 1748-1750

Pdf – pagina 7	
<p>neert op heden in judicio distinc telijk ten bij weesen van de rotmeeste ren geleesen, is bevonden dat sikh den ontfangst van de jaren <u>1748</u>, <u>1749</u> en <u>1750</u> tott en met den laatsten Junij <u>1750</u>, inclusive heeft bedragen eene summma van vijf hondert seven en dar tig gulden 11 stuijvers en 4 penningen segge 537- 11- 4 Uijtgabe daar en tegens tot en met den laatsten junij <u>1750</u> inclusive bedraagt eene summa van een hondert seventien guldens, 11 stuijvers en 8 penningen waar uijt dan kooft te blijcken dat den rentmees ter in opgamelte drie jaaren meerder ontfangen als uijtgegeven heeft eene summa van vier hondert negen tien gulden negentien stuijvers en 12 penningen, welke summa opgamelte rentmeester Ambrosius Tongerlo word gelast bij sijne nadere te doene rekeninge als ontfangst in te brengen Actum Lichtenvoorde den 28 meij <u>1753</u></p> <p>G.L.Schalen Righter Landschr²¹ <i>Joh. Knoll als cuernoete</i></p>	<p><i>Haermanus Berntsen als cuernote Damianus van Leeuwen rotm^f Derck Huijninck rotmeister Harmanus Kruijsen rotmeester Jan Hulshof rotmeester Casparus Ruele als rotmester</i></p>

Pdf – pagina 8	
blanco	

21 de righters van het kleine Lichtenvoorde combineerden hun ambt met het ambt van landschrijver (een ambt enigszins vergelijkbaar met dat van een notaris).

Toelichting

- **Archief titel:** Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde - Toegangsnummer 0115
- **Document:** Rekening van de stadsrentmeester Ambrosius Tongerlo - Periode 1748-1750
Inventarisnummer 18
- **Vindplaats:** Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers te Doetinchem - www.ecal.nu
- **Informatie:** Genealogie in de Achterhoek - Digitalisering Genealogische Bronnen Achterhoek
www.genealogiedomein.nl
- **Digitale fotografie:** Henk Hanselman
Digitaal in te zien op de site van het Erfgoedcentrum Achterhoek en Liemers
▶ [PDF-document \(Grootte 12 MB\)](#)
- **Transcriptie:** Martin Huinink en Ben Baneman

**Archiefteogangsnummer 0115 - Plaatselijk bestuur van de Heerlijkheid Lichtenvoorde
 Inventarisnummer 18 - Lichtenvoorde - Rekening van de stadsrentmeester
 Index - Periode 1748-1750**

Berentsen	1, 2, 4	Huijnck	3	Marckt, de	3
Berntsen	1, 5	Huijinck	1, 2, 3, 4, 5	Ruele	5
Bockse, ten	3	Hulshof	5	Schalen	2, 3, 5
Bom	4	Hummelijck	3	Schuurs	2
Brans	3, 4	Joede, Moses de	4	Tongerlo	5
Bruckelder	3	Knoll	3, 5	Tongerloo	1, 4
Bussinck	2, 3	Kruijsen	5	Waijenborg, te	3
Crosen	2	Kunninck	2	Wassinck	1, 2
Harmsen	4	Leeuwen, van	5	Zutphen	4
Hartman	2	Lightenvoorde	5		
Holwegh	2	Manschot	3		